

GAZİ KARS

AYLIK - HABER - KÜLTÜR - EDEBİYAT DERGİSİ TEMMUZ 2006

KÜLTÜREL YOZLAŞMA

Nevzat
ERDAĞ
Mali
müşavir
Eğitimci
Yazar

“Kültür, bir toplumu diğerlerinden farklı kılan değerler bütünü ve hayatı algılama biçimidir. “Bilim ve teknoloji evrensel ama kültür millidir. Kültürlerin milli olması, içlerine kapanık, diğer kültürlerden kopuk olmaları anlamına gelmez. Yeryüzünde saf, katışıksız kültür unsuru yoktur. Hiçbir dil, mimari, musiki yoktur ki diğerlerinden etkilenmemiş, beslenmemiş olsun Kültürler birbirlerinden beslenir, birbirlerinden etkilenirler. Ancak etkilenme, aynileşme, kopyası haline gelmeye dönüştüğü zaman işte o zaman yozlaşma ve sonuçta yok olma süreci başlar.

Bilim ve teknoloji maddi hayatımızla ilgili olduğu gibi kültür de manevi hayatımızla ilgilidir. Duygularımızı dille, ruhumuzun derinliklerinden gelen nağmeleri musikiyle, estetik zevklerimiz görsel sanatlarla ifade ederiz. Beşer olarak acimizi, faniliğimizi hissettiğimiz zaman, yaratıcı kudrete sığınırız.

Kültürel yozlaşma sonucu bugün gençlerimiz maalesef büyük çapta renksiz, ruhsuz, şiirsiz bir dünyada yaşamaktadırlar. Gönüller Sultanı Yunus emre 7 asır önce maddenin şekil verdiği, mananın hayata hâkim olmadığı bir dünyada yaşayan insanların ızdırabını “Bunca varlık var iken gitmez gönül darlığı”

Mısrası ile ifade etmiştir. Gerçekten bütün lükse, konfora, medeniyetin nimetlerine rağmen insanlık gönül darlığı içersindedir.

Aristo, asırlarca önce “En betbaht millet, kaleleri ayakta iken kültürü ve ahlâkı harabe olan millettir” demişti. Kültürel yozlaşma beraberinde tabii olarak kültürün ve ahlâkın harap olmasını getirir.

koparıp atıldığı bir örneğidir. “Lisede Sophokles okuduk. Klasik Türk Musikisine sövmeyi, divan şiirini hor görmeyi, buna karşılık; kötü çevrilmiş Batı klasiklerine körükörüne hayranlık göstermeği öğrendik. Sanki Sinan, Leonardo’dan önemsiz, Mevlana, Dante’den küçüktü. İtri ise Bach’ın eline su dökmezdi. Aslında kültür emperyalizminin ilmiğini kendi elimizle boynumuza geçiriyorduk.”

Kültür emperyalizmine malzeme olmamak elbette dünyaya antenlerin kapatılması, değişen zaman ve şartlara göre kültürel olarak değişime direnmek anlamına gelmez ve gelmemeli.

Kitle iletişim araçlarının başdöndürücü bir hızla geliştiği dünyamızda, özü korumak şartıyla, değişim, çağdaş dünyayla rekabet etmenin vazgeçilmez şartı olmuştur. Bal arısı, bal gibi bir gıdayı üretmekle beraber, zehiri de vardır. Akıllı insan, arıya yaklaşmasını bilen insan, balından yararlanır. Arıya nasıl yaklaşacağını bilmeyenler ise zehirinden nasibini alır.

Bugün kültürel hayatımızın yozlaşmasına sahip olan kitle iletişim araçları, araç olarak son derecede faydalı ve masumdurlar. Onları iyiye ve güzele kanalize ederseniz iyi ve güzel sonuçlar alırsınız. Tersini yapıldığı zaman ise bugün ülkemizdeki durum ortaya çıkar.

Bugün ülkemizde yayın yapan gazete ve televizyonlarımızın çoğu, ne yazık ki, insanımızı enforme etmeleri gerekirken, kültürel hayatımızın taşıyıcı, öğretici, eğlendirici, düşündürücü unsurları olmaları gerekirken kültürel yozlaşmanın en büyük sebebi olabilmektedirler. Çok düzeyli ve sorumluluk bilinciyle yayın yapan bazı TV. Kuruluşlarını tenzih ediyorum ama televizyonlarımızın büyük bir kısmı tavernacı, gazinocu bir anlayışla yayın yapıyorlar.

Şiddet, müstehcenlik, karamsarlık aşılama, özenti yaratma, yanıltıcı reklâmlarla tüketimi arttırma, yazılı kültürden uzaklaştırma, gibi mahzurları olan yayınlar üzülerken belirteyim ki çoğunluktadır. Çizgi filmlere varıncaya kadar şiddet, yıkma, dökme, ortadan kaldırmanın ağırlıkta olduğu yapımlar gençlere 24 saat sunuluyor. Bizim kültürümüzde saygıdeğer bir konumda olan, ana, kızkardeş veya eş olarak hürmet edilen kadın, adeta bir ticari malzeme bir reklâm aracı ve herşeyden daha vahimi cinsel bir obje haline getirilmiştir.

Bizim toplumumuzun çok ciddi sorunlarının olduğu doğrudur. Ancak medyanın sürekli olarak yanlışlıkları, toplumun kangren olmuş taraflarını, kötü örnekleri insanların önüne sergilemesi, kişilerin ülkeleri, hatta kendileri ile ilgili karamsarlığa düşmelerine sebep olmaktadır. Okuyucu, dinleyici veya seyirci sürekli olarak hırsızlıklar, yolsuzluklar, ahlaksızlıklar, haksızlıklar, işkenceler, katiller, insan hakları ihlalleri, dürüst ve namuslu insanların hayal kırıklıkları vs. ile karşı karşıya bırakılmaktadır. Yani özetle bütün çirkinlikler sergilenirken iyi örnekler, güzellikler adeta görmezlikten gelinmektedir. Bu durum, toplumu

müthiş bir karamsarlık girdabına sürüklenmektedir. Medya elbette denetim görevini yapacaktır, ama olayların takdim ediliş biçimi çok önemlidir.

Öte yandan gelir dağılımının son derece adaletsiz olduğu ülkemizde, yapılan yayınlarla fakir fukara ile alay edilmektedir. Eskiden beri ülkemizde dar gelirli insanlar hep olagelmıştır. Ne var ki bu insanların başka kesimlerin hayatlarına özenmeleri sözkonusu değildir. Özellikle televizyonlar yurdun en ücra köşesinde yaşayan doğru dürüst beslenemeyen, giyinemeyen vatandaşlarımıza şatafatlı bir dünya sunmaktadır. Bir yandan varlıklı, kolay kazanıp kolay harcayan insanların eğlence adı altında akla hayale gelmedik çilgınlıkları ve bunların magazin haberleri adı altında teşhir edilmesi; öte yandan kızgın güneşin altında tütünle, pamukla uğraşan ancak alınının terinin karşılığını alamayan insanımız... Bu durumda Ülkemin bir yerinde bazı genç kızların intihar etmesine şaşmamak lazım. Kavak eken sopa biçer, rüzgâr eken fırtına biçer... Dilimiz o kadar fakirleştirildi ki artık insanlar 2-3 yüz kelime ile konuşur hale geldiler. Dili yozlaşan, fakirleşen toplumlar düşünme melekelerini bile kaybederler. Çünkü insanlar kelimelerle düşünür. Birakalım yüzyıl önce basılmış bir kitabı, 1960'larda 1970'lerde yazılıp basılan kitaplar bu günkü nesiller tarafından kolay kolay anlaşılamiyor. Üretilen zevksiz, kuru, muzikaliteden yoksun kelimeler zamanla yerleşince "Bakınız işte tuttu. Güzel olmasaydı halk tarafından benimsenmezdi" gibi yorumlar yapılıyor. Hâlbuki sürekli bir dayatma sonucu yanlış da olsa bunlara toplumun alıştırdığı göz ardı ediliyor. Bu durumu çok güzel izah eden bir fıkra vardır:

Şehirden Anadolu'nun ücra bir köyüne gelin gider. Gelin Hanım, köye varınca mayıs kokusundan müthiş rahatsız olur. Her tarafta tezek yığınları vardır. Kayınpederine evlerinin etrafındaki hayvan pisliklerini niye temizlemediklerini, mevcut pis kokuya nasıl dayandıklarını sorar. Kayınpederi der ki: Kızım biz evimizin etrafındakileri uzaklaştırsak bile 15 metre öteden bu sefer, Mehmet Efendi'nin evinin etrafındakilerin kokusu gelir. Burası köy yeridir. Bundan kurtulmak çok zordur. Bu açıklamaya gelin rağmen kolları sıvar evlerinin etrafındaki bütün mayısı, tezекleri uzaklaştırır. Bir ay sonra koku namına bir şey kalmaz. Kayınpederine, Gördünüz mü koku diye bir şey kalmadı, deyince kayınpederi; Kızım aslında koku aynen devam ediyor ama kokuya senin burnun alıştı, der. toplumumuzun birçok çirkinliğe ve yanlışlığa tabir yerinde ise dayatma ve yoğun telkin sonucu adeta burnu alıştırılıyor.

Zengin bir folklorumuz vardır. Saz şairleri beşeri bütün duyguları en sade, en açık Türkçe ile anlatmakta ustadırlar. Halk masallarında hayal gücünün en güzel en hür oyunları vardır. Öyle halk havaları vardır ki oynamasını bilmeseniz de insanı kıpır kıpır ritmine kaptırır. Anadolu'da hasret ve gözyaşı ile kalbimizi burkan ağıtlar dinlersiniz. Anadolu'nun uzak ve mütevazı köylerinde kasabalarında tandır başında genç kızların işledikleri nakışların rengini ve şeklini büyük müzelerdeki meşhur tablolarla göremezsiniz. Her halı, her kilim aynı zamanda ilmik ilmik, desen desen gönlün aynasıdır. Hele o günlük hayatı derin bir mana ile şekillendiren örf ve adetler...

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi kültürümüzün dünyaya kapatılması, durağan hale getirilmesi elbette sözkonusu olamaz. Bunu istesek de yapamayız. Çünkü İnternet çağında yaşıyoruz. Yunus Emre:

"Her gün yeniden doğarız bizden kim usanası "Derken değişimin kaçınılmaz olduğundan ve sürekli aynı kalmanın usanç vereceğinden söz ediyordu. Benim gencim elbette değişen şartlara göre, kültürel olarak da kendini yenileyecek. Her gün yeni bir âlem kuruluyor. Ne var ki, bizi biz yapan aslı çekirdekleri, ana karakteri kaybetmeden.

Gençliğimiz kapı komşusundan habersiz, ama dünyanın öbür ucundaki insanla chat yapıyorsa bu sağlıklı bir durum değildir. İkisinin bir arada yapılması elbette arzulan şeydir. Kendisiyle, ailesiyle toplumuyla iç içe ve ilgili, ayakları kendi topraklarına basan, milli değerleri ve milli kültürü özümsemiş ancak dünyayı bilen, dünyadaki gelişmeleri takip eden ve çağdaş değerleri iyi okuyan bir genç... İşte bizim arzuladığımız genç, işte yetişmesini istediğiniz genç:

Orhan Veli, bir şiirinde; Düşünme, arzu et! Bak böcekler de öyle yapıyor, Der. Bugün gerçekten düşünmeyen, sadece midesine bağlı, ruh dünyası boş ve hayatı anlamsız bir nesil yetiştirilmeye çalışılıyor. Büyük Türkiye, ancak kültür ve birikim olarak, ruh olarak büyük ve idealist bir gençlikle gerçekleşir.

Burada ünlü Avusturyalı devlet adamı Matternich ile ünlü Türk dostu İngiliz diplomat Davit Urquhart'ın birbirine çok benzeyen sözlerini hatırlayalım. Matternich 19. asrın başında, Urquhart ise ikinci yarısında Osmanlı Devlet adamlarına "Bizim nezdimizde de saygıdeğer kalmak istiyorsanız lütfen kendiniz olarak kalın" mealinde sıkça uyarılarda bulunmuşlardı.

Bugün bizlerin bence en önemli görevimiz kültürümüzü değerlerimizi korumakla kalmayıp "Gençlere kültürel beslenmeye, yararlanmaya, iyi ve güzel nerede ve kime ait olursa olsun faydalanmaya açık olalım ama daima kendimiz olarak özümüzle kültürümüzle kalalım düşüncesini benimsetmemiz gerekir.

NEVZAT ERDAĞ

Mali Müşavir

ŞİRKETLER

NEVZAT ERDAĞ

Mali Müşavir

MARKA - PATENT BELGELENDİRME

EL KİTABI

NEVZAT ERDAĞ

Mali Müşavir

- MALİ TABLOLAR - TEKDÜZEN HESAP PLANI

EL KİTABI

NEVZAT ERDAĞ

Mali Müşavir

ELEKTRONİK TİCARET

EL KİTABI

NEVZAT ERDAĞ

Mali Müşavir

VERGİ İDAREMİZ VE DENETİM MÜESSESESİ

EL KİTABI

